

tet – såvel i absolutte tal som i forhold til indbygger-tallet – er imidlertid siden slutningen af 1980'erne op-hørt og er afløst af en faldende tendens. Der er tale om et fald på ca. 25 pct. i forhold til midten af 1980'erne. Det samlede omfang af den registrerede kriminalitet svarer nu til niveauet i slutningen af 1970'erne og be-yndelsen af 1980'erne.

Set i forhold til befolkningsstørrelsen var det *sam-lede* antal lovovertrædelser i Grønland for perioden 1995-1999 kun *tre fjerdedele* af det samlede antal lov-overtrædelser i Danmark.

Visse *typer* af lovovertrædelser afviger fra det ge-nerelle mønster, både med hensyn til udvikling og re-lativ hyppighed (jf. nærmere betænkningen afsnit XII, kap. 1). Det er *sædelighedskriminalitet*, *voldskrimina-litet* og *narkotikakriminalitet*, som i Grønland kun forekommer som *hash-kriminalitet*. Disse tre krimi-nalitetsformer fylder imidlertid kun lidt i den samlede kriminalstatistik – tilsammen ca. en femtedel – i for-hold til de øvrige kriminalitetsformer.

4.1.2. Kriminalitetens årsager – empiriske sammen-hænge

Kommissionen har fremdraget nogle træk ved ud-viklingen i Grønland, som i andre samfund har vist sig at have en sammenhæng med kriminalitet, hvorfor det med rimelighed kan antages også at være tilfældet i det grønlandske samfund.

4.1.2.1. Af samfundsmæssige ændringer, der ge-nerelt antages at påvirke kriminalitetsudviklingen i et samfund, kan for Grønlands vedkommende frem-hæves følgende:

- *Alder og kriminalitet*. Babyboomet i 1950'erne og 1960'erne førte til en kraftig vækst i de aldersgrup-per, der sædvanligvis begår mest kriminalitet. An-tallet af unge begyndte atter at falde i anden halvdel af 1980'erne. Udviklingen i kriminaliteten antages at være påvirket af udviklingen i befolkningens al-dersfordeling.
- *Urbanisering*. Omstillingen fra bygdesamfund til bysamfund tog for alvor fart i 1950'erne, og de mere anonyme bymiljøer antages at virke fremmen-de på kriminaliteten.
- *Dansk indvandring*. Den store indvandring af dansk arbejdskraft efter anden verdenskrig førte til et stige-nde overskud af mænd. Mænd begår normalt mere kriminalitet end kvinder, og enlige begår mere kriminalitet end gifte.
- *Misbrug og kriminalitet*. Forbruget af alkohol har vist store udsving de sidste 50 år, men har gennem-gående været højt. Der er sket en væsentlig redukti-on i forbruget siden 1987. Der er en tæt sammen-

hæng mellem alkoholforbruget og udviklingen i den registrerede vold i Grønland.

- *Ændringer i erhvervsstrukturen*. Moderniseringen af det grønlandske erhvervsliv øgede den materielle velstand i samfundet og mangedoblede muligheder-ne for tyveri og andre ejendomsforbrydelser. Blandt de afledte virkninger kan fremhæves den skæve for-dealing af indkomster og uddannelsesniveauer.

4.1.2.2. Af konkrete faktorer i de sociale omgi-velser, der antages at påvirke kriminaliteten i Grøn-land, nævnes bl.a.:

- *Familien*. En række af de nævnte ændringer i sam-fundet i kølvandet på moderniseringen har påvirket familiernes vilkår for at opdrage deres børn. For en del børn og unges vedkommende har det betydet opvækstvilkår, der øgede risikoen for, at de kom ud i kriminalitet. Drikkevaner, hyppige partnerskift og konflikter i familierne formodes desuden at være væsentlige årsager til den store forekomst af vold og seksuelle overgreb i hjemmet i Grønland.
- *Skolen*. Elever, der klarer sig dårligt i skolen, og elever, som dropper ud af skolen, har en øget risiko for at blive involveret i kriminalitet. Udbygningen og moderniseringen (fordanskningen) af den grøn-landske folkeskole efter 1950 betød, at mange ele-ver med dårlige danskundskaber fik et problema-tisk skoleforløb, og at kontakten mellem lærere og elever og mellem skole og hjem var svag.
- *Lokalmiljøet*. I Grønland genfindes fra 1960'erne og fremefter en række af de forhold i de lokalområ-der, hvor folk bor og færdes, som erfaringsmæssigt påvirker kriminaliteten. Dette gælder f.eks. en høj grad af mobilitet blandt befolkningen, en stor andel af lejeboliger, ringe vedligeholdelsesstandard af boligområder, boligkvarterer med en etnisk blandet befolkning, forekomsten af bander og en dalende deltagelse i kirkelige aktiviteter.
- *Arbejde*. En række forhold på det grønlandske ar-bejdsmarked antages at have virket fremmende på kriminaliteten, herunder arbejdsløshed, hyppige jobskift og lavtlønnede jobs med dårlige arbejdsvil-kår.
- *Psykosociale problemer og støtteforanstaltninger*. Drikkeri og alkoholisme har været og er fortsat ud-bredt og må antages ganske væsentligt at påvirke såvel volds- som ejendoms-kriminaliteten. En del kriminalitet udøves af personer med forskellige ty-per af psykiske lidelser og personlighedsforstyrrel-ser. Det psykiatriske system er svagt udbygget, og en del af disse personer får antagelig ikke den for-nødne støtte og behandling.